

Oponentský posudek k diplomové práci Bc. Kateřiny Mudruňkové

„We are in Korea, everybody is ready to change“: Etnografie plastické chirurgie v Korejské republice

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Stöckelová, Ph.D.

FHS UK

Vypracoval PhDr. Jaroslav Klepal (02. 09. 2015)

Diplomovou práci Kateřiny Mudruňkové o utváření a praktikování esteticko-plastické chirurgie v současné urbánní Koreji lze shrnout několika slovy: Je to práce vynikající! I když tato věta bezezbytku vyčerpává obsah předkládaného oponentského posudku, pro naplnění jeho formy zde uvedu, v čem tato práce tak vyniká.

Za prvé se jedná o práci teoreticky imaginativní, neboť analýzu etnografického materiálu o korejské esteticko-plastické chirurgii Mudruňková situuje do současných debat probíhajících v medicínské antropologii; konkrétně promýšlí koncepty jako je lokální biologie, medikalizace, komodifikace těla, globální lékařské technologie či medicínský turismus. Za druhé namísto z nejrůznějších důvodů stále více preferované „anthropology at home“ volí spíše terén klasické antropologie (co se týče jeho prostorového ukotvení), který před ní klade specifické registry jinakosti, se kterými se musí jak konceptuálně, tak metodologicky vyrovnávat – „...technologie plastické chirurgie ani tělo, které podstupuje operaci, nejsou v Koreji totožné s těmi, které znám ze své země, a proto k nim musím přistupovat se zvláštní analytickou opatrností“ (str. 36). A za třetí se jedná o práci náramně čtivou, kdy čtenář na konci každé kapitoly dychtivě očekává, kam jej autorčino uvažování a vypravování o technologiích úpravy tváře, populárních televizních „makeover show“ či o městských čtvrtí obydlených klinikami esteticko-plastické chirurgie dále zavede.

Za zdůraznění stojí také několik konkrétních pozoruhodností oponované práce. I když práce výrazně čerpá z formálních rozhovorů (vedených převážně v angličtině), jde o práci vskutku

etnografickou, které vychází z mnoha (zúčastněných) pozorování – od sledování reklam v dopravních prostředcích, přes užívání mobilních aplikací až k účasti na předoperačních konzultacích – umožněných opakovanými studijními a výzkumnými pobyty v Korejské republice. V určitých momentech Mudruňková konfrontuje čtenáře téměř s etnografií karnální, či Wacquantovými slovy s „enactive ethnography“, která nezmizíkuje etnografku z masa a krve, ale naopak jí umožňuje díky vlastní tělesnosti (s patřičnou dávkou reflexivity) spolupodílet se na praktikování zkoumaného fenoménu, a tím i tomuto fenoménu rozumět. Solidní etnografická zkušenost tak Mudruňkovou vybavuje vnímavostí k tomu, aby v esteticko-plastické chirurgii viděla takřkajíc hybnou realitu dnešní Koreje s jejími konkrétními dopady sociálními (například v transformaci sinčhebalbu sudžibumo, které dnes spíše než nedotknutelnost těla zdůrazňuje „provázanost těla potomků a předků a na základě toho naopak podporuje tělesné modifikace pro odstranění zděděných nedokonalostí“, str. 149), ekonomickými (imaginární či reálné zvyšování vlastní hodnoty v prostředí korejského kapitalismu) a biologickými.

Pozornosti je hodné i autorčino zevrubné, netriviální a férové vypořádávání se s odbornou literaturou. Zde nemám na mysli pouze její diskuzi některých feministických kritik plastické chirurgie jako „technologie útlaku“ (str. 19) žen a nástroje „kolonizace ženských těl“ (ibid.), které se tu více explicitně, tu méně, vinou texturou celé práce, a které Mudruňková problematizuje svým etnografickým popisem vícečetnosti a nejednoznačnosti korejských (nejen ženských) těl a na nich vykonávaných úprav. Myslím i na její podrobné pasáže o ANT, o kterou se ve své práci opírá, neboť jí poskytuje „vnímavost ke vztahovosti a materialitě světa“ (str. 30) a umožňuje jí „pokládat otázky a dívat se na objekt zkoumání novým pohledem“ (str. 31). Poctivá práce s literaturou otevírá prostor k polemikám a s ohledem na deklarované principy symetrie čtenář může od autorky vyžadovat stejně vytříbený popis odborných textů jako je v autorčině podání vytříbený popis úprav dvojitého víčka nebo „V-line“. Polemizoval bych tak například s tvrzením, že Annemarie Mol svou praxiografií „uplatňuje teorii sítí-aktérů na lidské tělo a medicínskou praxi“ (str. 28) či se shrnutím různých verzí aterosklerózy na straně 29.

Konečně rád bych zde vyzdvihl dva konkrétní závěry práce: zkoumané praktiky esteticko-plastické chirurgie nejsou pouze efektem difuze globální technologie do Koreje, ale jsou výrazně utvářeny lokální biologii korejských těl; a přestože zkoumané praktiky esteticko-plastické

chirurgie „jsou součástí obecnějšího procesu medikalizace“ (str. 79), nejsou to lékařské autority, kdo by měl tyto praktiky pevně ve své moci (za určitých okolností se lékařské autority mohou podílet na de-medikalizaci, když opakovanými operacemi modifikovaným a poznamenaným lidem pomáhají získat svůj „původní“ vzhled). Domnívám se, že jak vztah esteticko-plastické chirurgie k lokálním biologiím, tak její vztah k medikalizaci (s výraznějším promyšlením normálního vs. patologického) by si zasloužily zpracování a publikování ve formě odborných statí.

Diplomovou práci Kateřiny Mudruňkové doporučuji k obhajobě s návrhem hodnocení: výborně (1).